

Column

Dyslexie in andere talen *Augustus 2016*

Wanneer ik in mijn cursus Dyslexie en Engels de vraag stel aan deelnemers (ouders of docenten) of hun pupillen net zoveel moeite met Duits hebben als met Engels, krijg ik steevast als antwoord: 'Nee'.

Hoe komt dat toch? Zijn er in het Duitse taalgebied geen mensen met dyslexie? Bestaat er geen dyslexie in het Duits? Toch wel! Ook al spreekt men in het Duitse taalgebied niet van dyslexie maar van 'Legasthenie'. De '*Bundesverband Legasthenie und Dyskalkulie geht davon aus, dass in Deutschland 4 Prozent der Schüler von einer Legasthenie betroffen sind*'. Dat zou ongeveer evenveel zijn als bij ons in Nederland wordt geschat.

Toch wordt er bij de prestaties van onze leerlingen in het vo een groot verschil waargenomen tussen het vak Engels en het vak Duits.

Waarschijnlijk is de voorspelbaarheid en de transparantie van het Duitse spellingsysteem zodanig dat dyslectische leerlingen, zonder veel hulp, erin slagen zich die spelling voldoende eigen te maken. In ieder geval voldoende om woordjes te leren en de (aangepaste!) teksten te lezen. Bovendien zal het omgaan met de gesproken taal ook beter gaan, omdat het toch wel een beetje vertrouwd klinkt.

In het Duitse taalgebied zelf manifesteert zich het verschijnsel dyslexie niet zozeer in een zwakke spelling- of technische leesvaardigheid, maar meer in de leesvloeiendheid. Dat ligt vooral aan de vaak lange samengestelde woorden, die door mensen met dyslexie moeizamer geanalyseerd worden. Daardoor verloopt het lezen trager en dat kan invloed hebben op het tekstbegrip.

En hoe zit het dan met Frans? Voor veel leerlingen geldt dat ze Frans zo snel mogelijk laten vallen als is toegestaan. Hoe komt dat? Is Frans dan zoveel lastiger dan Duits?

Er is een aantal aspecten van het Frans dat het voor onze Nederlandse leerlingen toch wel veel lastiger maakt om die taal te leren dan bijv. Duits. Waar het Duits een duidelijke taalverwantschap laat zien met het Nederlands, staat het Frans als Romaanse taal natuurlijk veel verder weg van onze moedertaal. De klanken, klemtoon, intonatie e.d. klinken ons in het begin vreemd in de oren. Engels klinkt daarentegen vertrouwd want dat horen we regelmatig op radio en tv, maar Frans is voor een brugklasser onbegrijpelijk. Daar komt nog eens bij dat vooral in de onderbouw de leerlingen veel Nederlands- Frans moeten leren in de vorm van woordjes en grammatica. Dus de spelling is erg belangrijk. En die wijkt juist erg af van wat je hoort. Denk maar aan: *Je donne -tu donnes – il donne – ils donnent*. Je hoort vier keer hetzelfde, maar je moet drie keer iets anders schrijven. Hetzelfde geldt voor dingen als *le petit garçon- les petits garçons*.

De Franse spelling is opmerkelijk en wel in die zin, dat het voor de speller een erg lastig systeem is, juist omdat je vaak uitgangen moet opschrijven die je niet hoort; voor de lezer daarentegen is het veel gemakkelijker. De juiste spelling staat er immers al! Eigenlijk is het jammer dat veel leerlingen al zo snel Frans laten vallen. Verderop in het leerproces zal er immers meer gelezen moeten worden, en dat is nu net een stuk gemakkelijker dan het schrijven.